

Mariahoeve

Onze Wijk

Nr. 13
2023

Mariahoeve bestaat 65 jaar

Op 29 mei is het 65 jaar geleden dat de eerste paal werd geslagen voor een rij huizen aan de Boekweitkamp. Dit feit markeert het begin van onze wijk Mariahoeve.

Van de redactie:

Mei 2023: Feestjaar voor Mariahoeve

■ Op 29 mei is het 65 jaar geleden dat de eerste paal werd geslagen voor een rij huizen aan de Boekweitkamp. Dit feit markeert het begin van onze wijk Mariahoeve.

In dit nummer wordt hier veel aandacht aan besteed: onze nieuwe redacteur Jeroen van der Burg heeft een verhaal geschreven over de

bouwkundige ontwikkelingen gedurende die 65 jaar. Het Wijkberaad heeft gesproken met de projectontwikkelaar over de herontwikkeling van Winkelcentrum Mariahoeve en onze eveneens nieuwe redacteur Jacqueline de Klerk schrijft over de nieuwbouw van enkele basisscholen in Mariahoeve.

Een ander onderwerp dat in dit nummer aan bod komt is dat van de vrijwilliger. Kasper van der Gugten, onze voorzitter van het Wijkberaad, beschrijft wat je allemaal kan doen als vrijwilliger in Mariahoeve. Twee vrijwilligers uit de wijk vertellen in een ander artikel hoe zij zich inzetten voor de wijk en wat het hen persoonlijk oplevert.

De gemeente Den Haag heeft niet stilgezeten. Zij heeft een website gelanceerd voor - en hopelijk door - bewoners van Mariahoeve. Wethouder Saskia Bruines wordt geïnterviewd, zij heeft het stadsdeel Haagse Hout in haar portefeuille. Stadsdeeldirecteur Debora Lootsma heeft speciaal voor deze editie een column geschreven.

Onze oproep om herinneringen aan vroeger te delen heeft enkele verhalen opgeleverd die ook in dit blad zijn opgenomen. Misschien dat u ook nog een leuk verhaal heeft. Stuur dit dan alsnog naar de redactie. Tenslotte is Mariahoeve nog het hele jaar 65 en zullen we dus ook in het septembernummer hierop doorgaan. U zult in de loop van het jaar ook door ons geïnformeerd worden over de feestelijkheden in de wijk om te vieren dat onze wijk dit jaar 65 jaar bestaat.

Wij wensen u veel plezier met het lezen van dit jubileumnummer.

De redactie van Mariahoeve Onze Wijk.

Mariahoeve Onze Wijk

Pagina 4	Wijkberaad Update
Pagina 7	Column Debora Lootsma
Pagina 8	Bouwkundige ontwikkelingen in Mariahoeve (deel 1)
Pagina 12	Wandelclub in oprichting
Pagina 13	Verhaal Emilie van Eysinga
Pagina 13	Repareercafé Mariahoeve
Pagina 14	Interview met actieve wijkbewoners
Pagina 16	Interview met wethouder Saskia Bruines
Pagina 22	Ondertekening convenant
Pagina 24	Update Winkelcentrum
Pagina 26	Wil je weten wat jij kunt doen voor Mariahoeve?
Pagina 28	Wijkpagina Mariahoeve
Pagina 29	Nieuwbouwplannen basisscholen in Mariahoeve
Pagina 30	Voedselbos
Pagina 32	Bouwkundige ontwikkelingen in Mariahoeve (deel 2)
Pagina 35	De historische Loo-zone
Pagina 36	Mariahoeve 65 jaar: historische foto's
Pagina 40	Kinderpagina

**Mariahoeve
Onze Wijk
Jaargang 6
Mei
2023**

Mariahoeve Onze Wijk is een uitgave van Wijkberaad Mariahoeve bewonersorganisatie voor de belangen van Mariahoeve

6e jaargang, nummer 13, Mei 2023
Oplage: 7.000 exemplaren
Deadline kopij nr. 14 = 15 augustus 2023
Editie nr. 14 verschijnt rond half september 2023

Redactieadres en advertentie-exploitatie

Wijkberaad Mariahoeve
Ivoorhorst 155, 2592 TH Den Haag
Tel. +31 (70) 3838224
E-mail: redactie@mariahoeve.nl
Advertentietarieven: www.mariahoeve.nl/adverteren/

Medewerkers redactie

Anita Weijl
Jacqueline de Klerk
Jeroen van der Burg
Jesse Voerman
Kasper van der Gugten
Marcel Bourret
Shawn van Heusden (Kids Zoomies)

Aan dit nummer werkten verder mee:

Gemeente Den Haag, Haags Gemeentearchief, van Molsbergen Development, PEP Den Haag, Repareercafé Mariahoeve, Emilie van Eysinga, Sjaan van den Brande, Kokkie van der Werf, Theo Kortekaas, Peter van der Mast (beheerder facebookgroep "Oude foto's van o.a. Mariahoeve")

Vormgeving

Manolito Joosten - inurfacesign.nl

Drukwerk

Drukzo, Rotterdam

Bestuur Wijkberaad Mariahoeve

Kasper van der Gugten (voorzitter)
Jesse Voerman (bestuurslid bouwen, wonen en energietransitie)
Vacatures: penningmeester, secretaris, communicatie

Secretariaat Wijkberaad Mariahoeve

Anne-Marieke Beerthuyzen

De redactie behoudt zich het recht voor aangeboden kopij niet te plaatsen, in te korten of aan te passen. Anonieme brieven of berichten worden niet geplaatst en er wordt ook niet op gereageerd. In dit blad geplaatste opinies komen niet noodzakelijkerwijs overeen met die van het Wijkberaad. De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de advertenties. Zonder toestemming van de redactie mag niets uit deze uitgave overgenomen worden.

Wijkberaad Update

■ Wijkberaad Mariahoeve kijkt terug op een geslaagde nieuwjaarsreceptie eind januari. Bestuurslid Nico Schouten heeft begin dit jaar om persoonlijke redenen besloten het Wijkberaad te verlaten. Wij willen Nico bedanken voor zijn inspanningen, met als hoogtepunt het onder zijn leiding uitbrengen van de Kersteditie van het wijkblad die eind 2022 is verschenen.

Geef Mariahoeve haar postkantoor terug! Teken de petitie op: postkantoormariahoeve.petities.nl

Het Wijkberaad heeft de afgelopen maanden de nodige verontruste reacties ontvangen over het bericht in het vorige wijkblad dat in 2022 alle postkantoorpunten in de wijk zijn gesloten. Er zijn wel nog pakketpunten in Mariahoeve aanwezig, maar daar kun je niet terecht met aangetekende brieven. Daarvoor moet je nu naar Bezuidenhout toe en dat is voor veel ouderen te ver weg. Contact over deze zorgen met PostNL heeft helaas niet tot verandering in de opstelling van het postbedrijf geleid. Wijkberaad Mariahoeve is daarom een petitie gestart op postkantoormariahoeve.petities.nl. Wij roepen alle wijkbewoners die willen dat onze wijk weer een postkantoorpunt krijgt op deze petitie te ondersteunen. Het Wijkberaad zal later in het jaar de petitie overhandigen bij het hoofdkantoor van PostNL en hier persaandacht voor zoeken, in de hoop dat PostNL op andere gedachten wordt gebracht.

Update Padelbaanplannen in Mariahoeve

Op verzoek van verschillende wijkbewoners heeft Wijkberaad Mariahoeve een belronde in de wijk gedaan over de padelbaanplannen. Wat

Groepsfoto van de deelnemers aan de Wijkschouw in De Horsten

blijkt? Voetbalclub VUC heeft inmiddels besloten om geen padelbanen meer aan te leggen, vanwege het protest uit de wijk en ook de hoge aanlegkosten. Sportcentrum Mariahoeve gaf aan dat de aanvraag nog altijd bij de gemeente ligt. Het is nog maar de vraag of de plannen doorgang kunnen vinden, want de geluidseisen die gelden blijken niet eenvoudig om aan te voldoen. Geluidswerende maatregelen zijn volgens het sportcentrum niet opportuun. In februari gaf het sportcentrum aan dat op de geplande locatie van de padelbanen aan het Kleine Loo (langs de British School) er een ondergrond wordt aangelegd die zowel geschikt is voor padelbanen als voor een gewoon tennisveld.

Bevindingen Wijkschouw in De Horsten

Op 26 oktober jl. hebben wijkbewoners, Buurtpreventieteam De Horsten en Kampen

en Wijkberaad Mariahoeve samen een ronde gemaakt door De Horsten. daarbij is gekeken naar de staat van het groen, de trottoirs en de wegen in De Horsten.

Na afloop zijn alle bevindingen gebundeld opgenomen in een rapport en is deze aangeboden aan stadsdeel Haagse Hout met het verzoek om de aandachtspunten op te pakken. Zo bleek er op meerdere plekken sprake van verzakkingen of wortelopdruk. De picknicktafels in het wijkpark bleken ook niet meer in al te beste staat te verkeren. Ook werden verhalen gedeeld over overlast in het wijkpark; deze signalen zijn eveneens gedeeld met de gemeente. Het rapport is terug te vinden op www.mariahoeve.nl. Wijkberaad Mariahoeve is voornemens later in het jaar in een ander deel van Mariahoeve ook een wijkschouw te organiseren.

Voorankondiging jaarvergadering 2023

Noteer alvast in je agenda dat op maandagavond 26 juni a.s. vanaf 19.30 uur weer een jaarvergadering zal plaatsvinden. Wil je jouw medewijkbewoners die samen het Wijkberaad Mariahoeve vormen leren kennen? Wil je zelf ook misschien actief worden bij het Wijkberaad of horen welke kansen dat voor jou oplevert? Wil je invloed op waar het Wijkberaad zich het komende jaar sterk voor maakt? Kom dan naar de jaarvergadering van Wijkberaad Mariahoeve. De agenda en de stukken zullen uiterlijk 10 dagen van tevoren op www.mariahoeve.nl worden gepubliceerd.

Je bent van harte welkom!

*Het bestuur van Wijkberaad Mariahoeve
Jesse Voerman en Kasper van der Gugten*

**SPORTCENTRUM
MARIAHOEVE**

www.sportcentrummariahoeve.nl

TENNIS

- 25 Buitenbanen
- 4 Binnenbanen
- Lessen via Tennisschool Mariahoeve
- Lidmaatschap / Vereniging
- Losse / Vaste Verhuur

BADMINTON

- 20 Banen
- Vereniging
- Losse / Vaste Verhuur

SQUASH

- 5 Banen
- Lidmaatschap
- Losse Verhuur
- Lessen

Racketsport

- Tennis
- Badminton
- Squash
- Losse baanverhuur
- Abonnementen
- Tennislessen
- Diverse verenigingen

Horeca

- Diverse koffie specialiteiten
- Bieren van de tap
- Lunch
- Borrel
- Diner
- Zonnig terras!!!

55+

Sporten met plezier!!!

- Professionele begeleiding
- Sport en Spel
- Krachtraining
- Vitaliteit
- Gratis proefles

TennisKids

Activiteiten!!!

- Tennislessen
- Jeugdcompetitie
- Clinics
- Sport & Spel
- Vakantie Activiteiten

Het Kleine Loo 12, 2592 CE Den Haag. Telefoon 070 385 79 47

Mariahoevenaren, verenigt u!

Tekst: Debora Lootsma - stadsdeeldirecteur Haagse Hout • Foto: Gemeente Den Haag

Help uw bureu. Help andere Mariahoevenaren die actief zijn in de wijk. In de straat, in de tuin, in de keuken, in de energietransitie, in de wijkcoöperatie, in het Wijkberaad, in het wijkblad, of waar dan ook, samen kunt u het verschil maken.

Wilt u het verschil maken, in uw wijk, Mariahoeve?

■ Bent of kent u iemand uit Mariahoeve?

Heeft u een mening?

Een gepeperde mening, een genuanceerde mening, een met-anderen-gedeelde-mening, of gewoon een mening, over uw wijk, Mariahoeve? Vindt u, net als anderen, dat Mariahoeve groen en schoon moet blijven? Dat je in Mariahoeve prettig moet kunnen wonen? Dat in Mariahoeve iedereen een kans verdient? Grijp dan nu uw kans! Verenigt u!

Of hebt u misschien helemaal geen mening?

Over niks?

Vindt u het hebben van een mening maar niks? Lees dan vooral niet verder, zonde van uw tijd!

Maar... als u wel een mening hebt, over uw eigen wijk, over Mariahoeve, dan zeg ik: ho eve. Maria, ho eve.

Vraag niet wat Mariahoeve voor u kan doen, maar vraag wat u kunt doen voor Mariahoeve.

Wees actief, wordt actief, blijf actief in uw wijk. Vier feest! In Mariahoeve dus.

(advertentie)

estater

Goed nalaten moet je niet nalaten

Estater adviseert en begeleidt mensen vanaf 55 jaar.

- Nalatenschaapsplanning
- Financieel overzicht
- Levenstestament
- Testament
- Afwikkeling

Betrouwbaar, persoonlijk, onderlegd

www.estater.nl -- info@estater.nl
Den Haag -- 070 204 2061 -- Carel van Vredenburg

Ook de flats aan het Isabellaland moeten worden voorzien van hoogteaccenten in de toekomstvisie van de gemeente uit 2008.

Mariahoeve 65 jaar klaar voor de toekomst

Het is dit jaar 65 jaar geleden dat de eerste paal voor Mariahoeve werd geslagen. Een moment om terug te blikken, maar ook om na te denken over de toekomst. Hoe ziet de wijk er over 10 jaar uit bij het 75-jarig jubileum?

Tekst & Foto's: Jeroen van der Burg

■ We gaan na wat de veranderingen zijn die op ons af komen en we kijken naar het verleden en vragen ons af wat er terecht is gekomen van de naoorlogse dromen. Ook eind jaren '50 was er een energietransitie. Heel Nederland ging over op gas. Mariahoeve was er klaar voor. De duurdere flatwoningen kregen al meteen op gas gestookte CV's. De goedkopere moesten nog zeker 20 jaar met gaskachels aan de slag.

Na twintig jaar een definitief plan

In 1955 werden de plannen van stadsarchitect Frits van der Sluijs voor de 'uitbreidingswijk' Mariahoeve door de gemeenteraad goedgekeurd. Drie jaar later al werd daadwerkelijk met de bouw begonnen. Twintig jaar daarvoor, in 1938, had de grote stadsarchitect Dudok al een eerste plan gemaakt. De oorlog kwam er tussendoor en daarna heeft Dudok begin jaren

Flats langs de Bezuidenhoutseweg ontworpen door architect Zanstra.

meldt verder dat de jeugd zich verveelt (ook toen al), ouderen eenzaam sterven op de verdieping en dat Mariahoeve “geen stadsdeel met een eigen leven” is. Wat er niet bij staat, maar de schrijver deze zich nog goed weet te herinneren, is dat de wachttijden voor een nieuwe woning in Mariahoeve altijd het langst waren vanwege de grote voorkeur voor deze wijk.

Mensen vervangen door auto's

In 1965 waren er ongeveer 8000 woningen in Mariahoeve met meer dan 30.000 inwoners. Door de toegenomen welvaart en veroudering van de populatie is dit aantal nu gehalveerd en wonen er in 2023 nog maar 15.000 mensen. Het aantal auto's is sinds de beginjaren meer dan verdubbeld. Je kan bijna stellen dat de mensen zijn vervangen door auto's, met dien verstande dat de auto's op straat staan. Het straatbeeld is, zoals overal, daardoor compleet veranderd. Gek genoeg lijkt het in Mariahoeve allemaal te passen door de vooruitziende blik van Van der Sluijs. Het zou ruim worden opgezet met veel groen en uiteindelijk 61 woningen per hectare. Dit was veel minder dan in de oude stadswijken met soms meer dan 100 woningen/ha, maar veel meer dan de huidige Vinex-wijken met slechts 35 woningen. Moeilijk te vergelijken overigens want moderne woningen zijn veel groter.

Vervolg op pag. 34

'50 nog opdracht gekregen tot wijziging van het plan. Ook dit plan ging niet door. Het plangebied werd toen diagonaal doorsneden door een spoorlijntje van Hollands Spoor naar Scheveningen. Pas toen de NS besloot de lijn op te heffen kwam er een mooi rechthoekig plangebied vrij dat efficiënt te bebouwen viel. In 1954 stelde de toenmalige directeur Stadsontwikkeling het stadsbestuur voor om zijn collega en latere opvolger Van der Sluijs opdracht te geven voor een nieuw plan.

Een sociaal experiment

Samen met directeur Bakker Schut ging Van der Sluijs naar Zweden om inspiratie op te doen. Zweden had minder te lijden gehad onder de oorlog en was op het gebied van moderne woningbouw een grote inspiratiebron voor architecten en stedenbouwkundigen. En geïnspireerd werden ze. Er kwam uiteindelijk een plan dat duidelijk afweek van de plannen voor Zuid-West Den Haag. Er werd minder 'gestempeld' zoals dat wordt genoemd (herhalen van woningblok-

ken) en gezocht naar meer variatie in vorm en combinaties van woningtypes. Misschien nog belangrijker: woningen voor verschillende sociale klassen werden gemengd. Goedkope en dure woningen werden bijna naast elkaar gebouwd. Een ongekend sociaal experiment waarvan de Haagse Courant zich 10 jaar later afvroeg of het was geslaagd. “Sociaal samengaan mislukt”, kopt de krant op 10 mei 1969.

“Mariahoeve: Grijs prent in een groen vierkant”, staat er in de ondertitel. De redactie

Wandelclub in oprichting

Tekst: Theo Kortekaas

■ Een van de grote pluspunten van wonen in de wijk Mariahoeve is de nabijheid van een prachtige groene omgeving. Voor jong en oud is daar volop gelegenheid voor een gezonde wandeling. Sportieve jongeren en hondenbezitters zie je daar goed gebruik van maken, maar voor ouderen in de wijk is er toch vaak een drempel 'om in je eentje' te gaan wandelen. En juist voor die doelgroep is regelmatig bewegen in de buitenlucht zo belangrijk.

Steeds meer 65-plussers hebben daar al een invulling voor weten te vinden, bijvoorbeeld via een sportclub. Voor wie zich echter niet vast wil leggen aan zo'n abonnement, maar toch elke week in gezelschap een wandeling wil maken, is er nu een initiatief van een aantal 65+ Nordic Walkers, die al jaren in bos en park van Den Haag en omgeving in clubverband gelopen hebben. Het plan is om in 'het groen' van Mariahoeve 's woensdags - al of

niet met stokken - een wandeling te maken van een uur tot anderhalf uur.

Tijdens het lopen wordt rekening gehouden met elkaars tempo. Ook kan er in gezamenlijk overleg worden besloten tot een tussenstop voor het drinken van thee of koffie, bijvoorbeeld bij Chalet ten Bosch of in het Winkelcentrum Kleine Loo. Alles in onderling overleg. Niet de sportieve prestatie staat bij deze wandelingen voorop, wel de prettige contacten en de gezonde beweging.

We starten met wandelen 's woensdags om 13.30 uur vanaf het Wijk- en Dienstencentrum Mariahoeve aan de Ivoorhorst 155. Wie interesse heeft in deelname aan deze wandeling kan een kwartier eerder naar dit verzamelpunt komen en dan ook gelijk op proef meewandelen.

Info: kortekaas.th@gmail.com

(advertentie)

Is de rek eruit? - Loop je langzaam vast?

Hoe is de balans tussen jouw privéleven en werk?

Laten we jouw kwaliteiten, talenten en mogelijkheden onderzoeken om daarmee jouw draagkracht en veerkracht te vergroten.

Maak vrijblijvend een afspraak voor een oriënterend gesprek.

Bel mij (06 168 757 27) of mail naar info@smitshuijzen-coaching.nl
Meer informatie op www.smitshuijzen-coaching.nl
Bezoekadres Benoordenhoutseweg 88, Den Haag

Herinneringen aan vroeger in Mariahoeve

Tekst: Emilie van Eysinga

Het redactieteam van Mariahoeve Onze Wijk plaatste in maart een oproep op Facebook om herinneringen aan vroeger in Mariahoeve met ons te delen. We hebben een hele leuke bijdrage ontvangen van Emilie van Eysinga.

■ "Ik ben in september 1967 geboren in Den Haag in het ziekenhuis Zuidwal en we woonden in Mariahoeve op de Hongarenburg in de Hongarenburg torenflat. We gingen verhuizen naar Oegstgeest toen ik 1 jaar was. Mijn oudere broer was toen 3 jaar. Daarna deed mijn moeder nog vaak boodschappen in het winkelcentrum van Mariahoeve, toen heette het nog Makado en wat ik mij nog goed herinner, was die enorme grote Albert Heijn met roltrappen en daar tussenin was een lopende band waaraan je je ah wagentje kon bevestigen. Ze verkochten toen ook kleding en sieraden in de AH. Ver-

der was er een overdekte passage. En in Denenburg en Zwedenburg en Tarwekamp had je ook allerlei winkels. Dat herinner ik mij iets minder. Nu ziet het er anders uit dan vroeger. Meer flats, huizen en scholen en het winkelcentrum is in die jaren ook uitgebreid. Maar ook een heleboel gebouwen zijn nog hetzelfde gebleven als vroeger. In januari 2005 ben ik weer teruggekomen in Mariahoeve na 15 jaar ongeveer in Benoordenhout te hebben gewoond met mijn familie. Nu woon ik alweer 18 jaar op de Vlamburg, ook in een torenflat. En ik vind het hier heerlijk wonen met gezellige mensen om mij heen."

Repareercafé Mariahoeve

U kunt bij ons terecht voor:

- Elektrische en mechanische apparaten;
- Verlichting;
- Fietsen.

Wij zijn elke laatste zaterdag van de maand te vinden op onze locatie in het gebouw van Middin, Zwedenburg 99 te Mariahoeve. Dat is op het bekende pleintje schuin tegenover de Kringloopwinkel, behalve in juli (want vakantie).

De komende data dat we je kunnen helpen bij reparaties zijn zaterdag 27 augustus, zaterdag 29 ok-

tober en zaterdag 26 november, steeds van 10:00 tot 14:00 uur. Wij zijn ook nog op zoek naar vrijwilligers met ervaring in diverse disciplines zoals elektronica.

Spreek ons initiatief u aan?

Kom dan kennismaken of informeer via onze Facebookpagina:

www.facebook.com/repareercafemariahoeve

U bent van harte welkom!
Het repareerteam

Interview met twee actieve wijkbewoners

Kokkie en Sjaan

Bij de een zit het in de genen. Zij heeft haar moeder als voorbeeld. Bij de ander begon het toen ze op de school van haar dochter ging helpen: vrijwilligerswerk.

Tekst: Anita Weijl • Foto: BPT Horsten en Kampen

■ Inmiddels hebben Sjaan van den Brande en Kokkie van der Werf er bijna een dagtaak aan. Kokkie deed dat al toen ze nog full-time werkte, maar sinds haar pensionering is het vrijwilligerswerk een nog grotere plaats in haar leven gaan innemen.

Sjaan en Kokkie hebben elkaar ontmoet bij het Buurt Interventie Team (BIT) dat in 2007 werd opgericht. Sjaan was er vanaf het begin bij betrokken. Kokkie kwam er in 2011 bij, nadat zij in Mariahoeve was komen wonen. De start van het BIT was in de Kinderkelder aan de Tarwekamp. Er werd begonnen met ongeveer 25 straatvertegenwoordigers mét 25 honden, die over de hele wijk verdeeld waren. Het idee was dat als je toch met je hond liep, je net zo goed om je heen kon kijken en aan de politie kon melden waar je misstanden vermoedde. Het team was een succes, zozeer dat andersom de wijkagent wel eens vroeg langs een adres te gaan om te kijken of alles er wel klopte. Het BIT ging op een gegeven moment over in het Buurt Preventie Team (BPT) Horsten en Kampen en de contacten met de autoriteiten zoals de politie werden met een convenant versterkt. De banden met de wijkagent en de woningcorporaties zijn hecht. Het team loopt in wisselende samenstelling meestal 3x per week een ronde door de Horsten en Kampen, van ongeveer half 8 tot 9 uur. En... er is dringend behoefte aan nog meer leden.

Maar Sjaan en Kokkie doen nog veel meer. Ze helpen bij allerlei evenementen in Mariahoeve zoals het politiefeest bij Overbosch, de Family Day, de lampionnenoptocht en bij sportdagen. En dan zijn

er ook de cursussen om je vaardigheden op peil te houden, zoals het reanimeren en werken met een AED, brandpreventie, bedrijfshulpverlening en EHBO.

Kokkie bezorgt bovendien ook nog het wijkblad in een deel van de wijk. 'Dat is niet meer zo veel als vroeger. Steeds meer mensen hebben een "nee-sticker" op hun bus'. Sjaan is ook nog voorzitter van de bewonerscommissie in de flat waar zij woont. Kortom, de verveling zal niet gauw toeslaan. Sjaan woont al 48 Jaar in Mariahoeve, dat er toen heel anders uitzag. Ze belandde in zo'n groene wijk dat ze in het begin niet begreep dat mensen er nog behoefte aan hadden naar de camping te gaan. Zij kon met haar gezin achter de flat buiten eten, de kinderen visten in de sloot, in de grote vijver werd gezwommen. Park De Horst was er nog niet en er waren sportvelden op de plaats waar nu de eengezinswoningen staan aan de Onyx- en Amberhorst.

Het vrijwilligerswerk levert Sjaan veel op: 'Natuurlijk is het fijn iets voor anderen te kunnen doen. Maar ik ben als persoon echt gegroeid, mijn beeld is verbreed en daardoor durf ik ook meer'. Kokkie: 'Iemand moet het doen. Niet voor niets wordt Mariahoeve een kantelwijk genoemd. Met het BPT zijn wij de oren en ogen van de buurt en kunnen wij iets doen tegen de verpaupering'.

Hoewel al zeventigers denken Sjaan en Kokkie nog niet aan stoppen. 'Achter de geraniums zitten doen we later wel'.

De vrijwilligers van het BPT; Sjaan staat tweede van rechts met hond Koojsje. Kokkie was afwezig

Wethouder Saskia Bruines

“Weten wat er speelt en op tijd actie ondernemen”

De 60-jarige in Aalsmeer geboren Saskia Bruines is sinds 2017 namens haar partij D66 wethouder in het college van Burgemeester & Wethouders in Den Haag. Haar portefeuille omvat naast Financiën, Economie en Cultuur ook het stadsdeel Haagse Hout. Reden genoeg voor een gesprek met haar over Mariahoeve.

Tekst: Kasper van der Gugten • Foto's: Gemeente Den Haag

Hoe vaak kom je in Mariahoeve en wat vind je van de wijk?

Als wethouder Haagse Hout ben ik regelmatig in de verschillende wijken te vinden, zodat ik met eigen ogen kan zien wat voor ontwikkelingen er plaatsvinden, welke zorgen er zijn, maar ook om te genieten van het vele groen. Als oud-bewoner van Haagse Hout wandel ik ook nog graag met de hond in landgoed Marlot. Onlangs bezocht ik lichtpuntjes van Mariahoeve, een geweldig initiatief vind ik dat, inwoners die voor elkaar klaar staan en helpen waar mogelijk. Ook was ik recent nog bij Buurthuis de Landen die een Gulden Klinker kregen. Een warm bad van mensen die met en voor elkaar klaar staan.

Weten bewoners in de wijk makkelijk contact met je te leggen?

Weten wat er speelt en op tijd actie ondernemen, vraagt een goed samenspel van wijkorganisaties, het stadsdeel en het centrale stadsbestuur. Daarom heeft iedere wethouder van Den Haag naast de eigen verantwoordelijke thema's een van de acht stadsdelen onder zijn of haar hoede. Op deze manier heeft ieder stadsdeel een direct aanspreekpunt in het college. Ik heb goed contact met de verschillende wijkorganisaties en woon regelmatig de gezamenlijke bestuursvergadering bij. Dat is belangrijk en nuttig, omdat ik op die manier hoor wat er speelt en de onderwerpen onder de aandacht kan brengen in het stadhuis.

Je was de vorige bestuursperiode al wethouder en ging toen ook over de wijk Mariahoeve. Wat heb je de afgelopen jaren als wethouder al voor Mariahoeve kunnen betekenen?

Een belangrijk middel om te bepalen wat volgens de gemeente én bewoners moet worden aangepakt is de wijkagenda. Die voor Mariahoeve en Marlot is al in uitvoering. Vorig jaar was er 40.000,- euro wijkbudget beschikbaar. Bewoners konden projecten aandragen en vervolgens werd er gestemd. Op die manier is het geld verdeeld

over de projecten die zij het belangrijkste vinden. Het zijn heel verschillende projecten. Dat is het leuke van bewoners zelf de kans geven om ideeën aan te dragen én uit te voeren. Ze zijn inmiddels bijna allemaal afgerond: een seniorenfestival in december, een bijdrage voor de inrichting van het familiecentrum in het winkelcentrum, een zitje bij de kerk aan het Kleine Loo en er is bijvoorbeeld een warmtecamera aangeschaft voor de energiecoaches om bij bewoners te kunnen kijken waar hun 'warmtelekken' zitten. Een belangrijk aandachtspunt uit de wijkagenda is het groen in de wijk. Daarom zijn groenprojecten versneld uitgevoerd. Dat is goed te zien in de Smaragdhorst, Zwedenburg, Walenburg, Hendrinaland en Dignaland. Ook is er een inhaalslag gemaakt met het snoeien aan Isabellaland.

Wat zijn je plannen voor Mariahoeve de komende jaren?

Allereerst viert Mariahoeve haar 65e jaar en ik heb gehoord dat dat groots gevierd gaat worden! De verschillende organisaties uit de wijk zijn hierbij betrokken en in Mariahoeve zijn er heel veel actieve bewoners en initiatieven. Dat is iets waar ik trots op ben. In de wijk staat een aantal thema's centraal: prettig wonen, groen en schoon en kansen voor iedereen. Er gebeurt al veel, en dat zal de komende jaren niet veranderen. Verder heeft de vernieuwing van het winkelcentrum voor mij een hoge prioriteit. De eigenaar van het winkelcentrum maakt plannen voor de vernieuwing en er is veel aandacht voor de energietransitie en verduurzaming van de bestaande woningen komende jaren.

In het nieuwe Haagse coalitieakkoord staat genoemd dat onderzocht gaat worden of er een bibliotheek in Mariahoeve gevestigd kan worden. Wat kunnen de inwoners van Mariahoeve doen om ervoor te zorgen dat er ook echt een bibliotheek in onze wijk komt en wat ga jij vanuit jouw rol als wethouder hieraan bijdragen?

Een bibliotheek in iedere Haagse wijk is natuurlijk

de wens. Ik ben daarom blij dat we gaan onderzoeken of er ook in Mariahoeve een bibliotheek kan komen. Het heeft een belangrijke wijkfunctie. Het is een plek waar inwoners samenkomen. Van jong tot oud, niet alleen om een boek te lezen, maar ook om nieuwe contacten te leggen. Als inwoner van Mariahoeve is het natuurlijk belangrijk om hier ook aandacht voor te blijven vragen bij de gemeente.

Het coalitieakkoord meldt ook dat vanaf 2025 betaald parkeren gaat worden ingevoerd in vrijwel geheel Den Haag en dus ook Mariahoeve, ondanks dat de parkeerdruk in Mariahoeve niet heel hoog te noemen is. Hoe zit dat precies?

Het is belangrijk dat je veilig en vlot van A naar B kan. Te voet of met de fiets, met het openbaar vervoer (OV) of de auto. De grote uitdaging is om keuzes te maken om ook over pakweg 15 à 20 jaar een bereikbare, leefbare, toegankelijke, duurzame en verkeersveilige stad te zijn. Elk stadsdeel, elke wijk, elke buurt is anders.

Waar liggen er volgens jou kansen in Mariahoeve en wat zijn wat jou betreft aandachtspunten in de wijk?

Den Haag is een stad die kansen biedt en energie geeft. Met inwoners, ondernemers en organisaties die werken aan oplossingen en op ons kunnen rekenen als er hulp of ondersteuning nodig is. Meedenken en praten over veranderingen in je wijk moet voor iedereen mogelijk zijn. Ik hoop en verwacht dat ook terug te zien tijdens het jubileumfeest. Waar 65 jaar Mariahoeve voor en door de wijk wordt georganiseerd en gevierd. Verder wil ik samen met de stad en de raad de uitdagingen in onze stad aanpakken, ook in Mariahoeve. Het is een wederopbouwwijk met veel groen. Dit karakter van de wijk moet natuurlijk behouden blijven, maar de wijk moet zich ook kunnen ontwikkelen en net als de rest van de stad bijdragen aan de grote opgaven waar we voor staan. Denk aan het verduurzamen van woningen, daar hebben we iedereen bij nodig. Bewoners, VvE's en aannemers. Gelijke kansen voor iedereen is ook een belangrijk aandachtspunt. Daar hebben wij als

gemeente een rol in, maar ook scholen en bewoners naar en met elkaar. Verder moeten er in de komende jaren heel veel woningen bijgebouwd worden. Dat is een enorme uitdaging om te organiseren. Verder is er meer aandacht nodig voor de talentontwikkeling van jongeren en de financiële- en gezondheidsproblemen van bewoners. Ik vind het daarom belangrijk om de vindbaarheid van de hulpinstanties te vergroten en ervoor te zorgen dat de verschillende partijen in de wijk elkaar nog beter weten te vinden. Het is belangrijk dat er een plek is, of voldoende plekken zijn waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en waar relevante maatschappelijke functies samenkomen. Daarover is een initiatief in de gemeenteraad ingediend. We zullen goed moeten onderzoeken waar zo'n ontwikkeling zou kunnen plaatsvinden.

Als je over een paar jaar terugkijkt op jouw periode als wethouder, wat wil je dan zeker voor elkaar gekregen hebben voor Mariahoeve?

Als ik écht zou mogen dromen, dan zou het

prachtig zijn als je binnen afzienbare tijd van het Kleine Loo door een opgeknapt winkelcentrum naar wijkpark De Horst kan lopen. Dus dat het klaar is! Het winkelcentrum is dan niet alleen het centrum van de wijk, waar mensen heen gaan om hun boodschappen te doen. Mensen blijven er ook om wat te drinken op een terras in de zon of om een boek te lenen in de bibliotheek. 'En dat er in die bibliotheek meer gebeurt dan het (uit)lenen van boeken; zoals talent- en taalontwikkeling'. En wie weet is er ook een plek gevonden voor het cultuuranker Haagse Hout. Dat dit allemaal over een paar jaar is gerealiseerd is misschien niet heel realistisch, maar het is een mooie ambitie voor mij als stadsdeel wethouder. Om dat voor elkaar te krijgen heb ik heel veel anderen nodig, waaronder ook de bewoners van Mariahoeve. Zo bouwen we aan een stad die tegen een stootje kan. Een stad met veel gezichten. Die verrast en de menselijke maat koestert. Waar mensen betrokken zijn bij wat er om hen heen gebeurt.

Samen houden en maken we van Mariahoeve een mooie leefbare wijk!

Tandartspraktijk OneWorld Dental

Tandartspraktijk OneWorld Dental groeit op alle vlakken en mag alweer bijna haar drie-jarige jubileum vieren. Ontdek iets meer over de specifieke expertises van onze behandelaars.

Onze nieuwe teamleden

De zeer gemotiveerde tandarts Dr. Inês Centeno heeft 13 jaar ervaring in het vak, en is nu bezig met het afronden van haar specialisatie (master in esthetische tandheelkunde) aan de Goethe Universiteit in Frankfurt, Duitsland. Bij Dr. Inês bent u aan het juiste adres voor algemene tandheelkunde, maar ook voor cosmetische opties en ernstige gebitsslijtage, waarvoor volledige dentale reconstructie nodig is. Zij werkt met het nieuwe concept van Digital Smile Design (DSD). DSD is foto-, video en 3D scan analyse van het gebit van een patiënt waarmee Dr. Inês het resultaat van tandheelkundige restauraties, zoals facings, direct kan inplannen om het vervolgens aan de

patiënt te kunnen laten zien. Zo krijgt u als patiënt voorafgaand aan de behandeling al inzicht of het gewenste resultaat wordt behaald.

Onze tweede nieuwe collega, Hanna de Punder, is aan het begin van haar carrière. Hanna zal deze zomer als mondhygiëniste aan de Hogeschool Utrecht afstuderen. Hanna werkt met veel enthousiasme onder begeleiding van Dr. Charmaine Harris-Witting, de eigenaresse van de praktijk.

Orthodontie bij OneWorld Dental: Invisalign®

Last van scheve tanden of een glimlach waar u niet echt tevreden van bent? Kom dan bij Dr. Charmaine tijdens één van onze gratis Invisalign® open avonden. Tijdens een openavond maken we een 3D scan van uw gebit, met behulp van een digitale simulatie worden uw orthodontische opties besproken en heeft u al zicht op uw nieuwe, mooie glimlach. Invisalign® clear aligners, zijn transparante, uitneembare beugels, die kleine tot complexe tandafwijkingen kunnen corrigeren. Behandelingen duren gemiddeld 12-18 maanden afhankelijk van hoe complex de situatie is.

Preventieve orthodontisch systeem: Myobrace®

Het Myobrace® systeem is een serie van minibeugels voor kinderen van 4-10 jaar, welke de preventieve (pre-orthodontische) behandeling verzorgt, gericht op het aanpakken van de onderliggende oorzaken van scheve tanden. Hierdoor

wordt de natuurlijke groei en ontwikkeling positief gestimuleerd zonder het trekken van tanden of kiezen en scheelt dit later vaak een beugeltraject voor uw kind.

We informeren u graag tijdens een intake consult, speciaal voor uw kind, bij paro-preventieassistente Monika Kikyova.

Ruim aanbod

OneWorld Dental is gespecialiseerd in vele aspecten van tandheelkunde. Onder begeleiding van Dr. Charmaine Harris-Witting en haar team, worden patiënten, ook met complexe behandelingen, goed begeleid. Onze aanpak is een team approach met veel intercollegiaal overleg, ook samen met onze orale-chirurg/implantoloog Dr. Ángel Puente Sandoval.

Een gesprek met Dr. Puente Sandoval is de moeite waard om erachter te komen welke mogelijkheden er allemaal zijn met betrekking tot implantaten.

Implantaten worden gebruikt om één of meer ontbrekende tanden of kiezen te vervangen, of onder een klikgebit (prothese). Na het plaatsen van implantaten kunt u binnen een aantal maanden weer van een fantastische glimlach genieten.

Wordt u onze nieuwe collega?

Wij zijn op zoek naar een enthousiaste receptioniste en een ervaren tandartsassistente voor orthodontie. Bij interesse graag contact opnemen persoonlijk of via de e-mail: admin@oneworlddental.nl (t.a.v. Patricia Beijk –personeel en patiënten coördinator).

Kom de sfeer proeven

U bent altijd welkom binnen te lopen bij ons in de praktijk. De receptioniste en/of patiënten coördinator staat u graag te woord. Inschrijven doet u telefonisch of via www.oneworlddental.nl

Tel: 070 764 0800 • Email: denhaag@oneworlddental.nl • Adres: Tarwekamp 79-81 • 2592XH Den Haag

Mariahoeve & Haagse Hout ondertekenen convenant

Samen gaan we ervoor

Op 14 april jl. kwamen Stadsdeeldirecteur Debora Lootsma en voorzitter van Wijkberaad Mariahoeve Kasper van der Gugten bijeen om een convenant te ondertekenen over de onderlinge samenwerking. Andere bewonersorganisaties gingen Wijkberaad Mariahoeve al voor. Wij leggen graag uit waar dit idee vandaan komt en wat dit voor de wijk betekent.

Tekst: Kasper van der Gugten • Foto: Marcel Bourret

Waarom een convenant?

In 2021 heeft het Haagse stadsbestuur besloten dat er “een betere verbinding moeten komen tussen de gemeente en de wijk” én bleek uit een evaluatie uitgevoerd in opdracht van het stadsbestuur dat “bewonersorganisaties een belangrijke rol vervullen bij die verbinding tussen bewoners en de gemeente”. In een bijbehorende beleidsnotitie van de gemeente valt bovendien te lezen dat bewonersorganisaties van belang zijn omdat zij de belangen van de wijk behartigen, kunnen optreden als verbinder en als organisator van activiteiten in het kader van sociale cohesie en de leefbaarheid. Wijkberaad Mariahoeve vervult graag deze functie en heeft onder meer geregeld overleggen met het stadsdeel over de signalen die het uit de wijk ontvangt over zaken die beter kunnen en bespreekt deze met de gemeente.

Om deze samenwerking verder kracht bij te zetten heeft de gemeente onlangs alle bewonersorganisaties in de stad gevraagd om een convenant te ondertekenen. Wijkberaad Mariahoeve ziet in het convenant een vorm van erkenning door de gemeente van de rol die bewonersorganisaties te vervullen hebben.

Wat wordt er afgesproken?

Vanuit de gemeente is aan Wijkberaad Mariahoeve onder meer gevraagd om te zorgen dat er sprake is van doorstroom in het bestuur en om zich actief in te blijven spannen voor een representatieve vertegenwoordiging van de wijk binnen het Wijkberaad. Wijkberaad Mariahoeve kan zich in deze afspraak helemaal vinden, maar hecht daarnaast ook belang aan de afspraak dat – om alle verwachtingen waar te kunnen maken – er vanuit de gemeente ook voldoende ondersteuning is om te zorgen dat er een voltallig en voldoende toegerust Wijkberaad is. Dat gebeurt onder meer via subsidie van de gemeente en steun bij het zoeken naar voldoende vrijwilligers en kandidaat-bestuursleden. De gemeente helpt ook bij het opleiden van wijkbewoners die bestuurstaken willen gaan vervullen. Zo kan iedereen – ook bewoners die nog nooit in een bestuur hebben gezeten – bestuurstaken uitvoeren. Wijkberaad Mariahoeve is blij met de steun die het krijgt vanuit de gemeente, maar merkt wel dat het ondanks alle inspanningen een uitdaging blijft om bewoners te vinden die zich voor de wijk willen inspannen. Wijkberaad Mariahoeve is daarom voorstander om te kijken naar de mogelijkheid vanuit de gemeente van het geven van een be-

scheiden vrijwilligersvergoeding – op dit moment is het beleid van de gemeente dat vrijwilligers hun werkzaamheden doen zonder dat hier een vergoeding tegenover staat. Hoewel de afspraken geen verplichtingen met zich meebrengen,

is het wel de bedoeling dat beide partijen zich inspannen om de afspraken na te komen. Het ondertekende convenant is terug te vinden op www.mariahoeve.nl

Interview: Wijkberaad Mariahoeve en Molsbergen Development

Update winkelcentrum

Tekst: Kasper van der Gugten • Tekening: Molsbergen Development

Dit is een eerste schets van hoe de situatie er in de toekomst, ter hoogte van de tramhalte aan het Kleine Loo, uit zou kunnen komen te zien. Het hoge gebouw op de tekening is het bestaande woongebouw, bekend onder de naam Blok 4.

Hoe staat het met de herontwikkelingsplannen van winkelcentrum Mariahoeve? Het Wijkberaad sprak onlangs met Vanessa Westbroek en Gilijam Molsbergen van Molsbergen Development, die het ontwikkelmanagement uitvoeren namens de eigenaren van het winkelcentrum.

■ De belangrijkste ontwikkeling is dat, mede op aandringen vanuit Wijkberaad Mariahoeve, het stadsbestuur van de gemeente Den Haag in maart heeft besloten een planuitwerkingscommissie te vormen. Ook is er een projectleider binnen de gemeente aangesteld. Dat is goed nieuws, want nu kan er verder worden gewerkt aan de herontwikkelingsplannen voor winkelcentrum Mariahoeve. Het Wijkberaad had op 2 februari jl. in de gemeenteraad aangegeven dat er meer levendigheid in de wijk moet worden gebracht en het daarom dringend nodig is om een impuls te geven aan het inmiddels gedateerde winkelcentrum.

Het Wijkberaad heeft in het gesprek met de ontwikkelaar begrepen dat zij afgelopen jaar gesprekken met belanghebbenden hebben gevoerd en de planambities verder hebben uitgewerkt. Er ligt op dit moment nog geen concreet plan op tafel, wel zijn diverse ideeën en mogelijkheden onderzocht. De komende tijd zal in samenspraak met de gemeente naar een concreet plan worden toegewerkt, waarbij ook de wijkbewoners naar hun ideeën zal worden gevraagd.

Aan de volgende uitgangspunten wordt nu gedacht:

- Het winkelcentrum heeft de functie van wijkcentrum en wordt in de toekomst iets compacter dan nu het geval is.
- Belangrijk uitgangspunt is een centraal open plein met mogelijkheden voor verblijven en ontmoeten. Dit plein komt in het midden van winkelcentrum te liggen. Hierdoor zal vanuit Het Kleine Loo een open verbinding ontstaan met wijkpark De Horst.
- Een ander onderdeel van het plan is ook om nieuwe woningbouw bovenop en aan het winkelcentrum te realiseren. Dit is nodig om het plan betaalbaar te maken. Voor de inpassing hiervan zal rekening worden gehouden met de omgeving.
- Parkeren is ook een belangrijk uitgangspunt. Het idee is om zowel het parkeren voor de woningen als de laad- en losruimte van de winkels inpandig op te lossen. Door de laad- en losruimte inpandig op te lossen wordt het openbaar gebied mooier en is er minder overlast voor de gebruikers van het openbaar gebied.

Op verzoek van het Wijkberaad zal ook worden gekeken naar de mogelijkheden voor het vestigen van een multifunctionele ruimte in het toekomstige winkelcentrum, om zo een nieuwe centrale ontmoetingsplek voor bewoners en organisaties in de wijk te creëren.

Gelet op de recente stappen van de gemeente kan de projectontwikkelaar nu ook de participatie van wijkbewoners en direct omwonenden verder vormgeven. Het Wijkberaad heeft begrepen dat er spoedig een enquête zal uitgaan, er inloopmomenten zullen worden georganiseerd en een projectwebsite in de lucht zal gaan. Zodra deze website is gelanceerd zal het Wijkberaad hier melding van maken op www.mariahoeve.nl en via sociale media (Facebookgroep Wijkberaad Mariahoeve). Eind 2023 zal er vermoedelijk meer duidelijkheid komen over de plannen, die gebaseerd zullen zijn op de scenario's die nu op tafel liggen.

OPROEP! We hebben vrijwilligers nodig...

Ook jij kunt bijdragen aan een fijne en leefbare wijk

Tekst: Kasper van der Gugten en Derk Hazekamp (PEP Den Haag)

In Mariahoeve zijn veel vrijwilligers actief. Allemaal actieve en betrokken wijkbewoners die zich inzetten voor onze wijk. We verschillen in leeftijd en achtergrond, maar zijn allemaal inwoners van Mariahoeve.

■ De wijk heeft ook een Wijkberaad. Daarin werken wijkbewoners samen aan de leefbaarheid in de wijk. En als er iets beter of anders kan: dan pakken we dat aan. Zo zorgen we ervoor dat Mariahoeve de groenste en fijnste wijk is om in te wonen! Lijkt het jou ook mooi om met andere mensen echt te kunnen bijdragen?

Er zijn verschillende activiteiten waar je bij kunt helpen. En jij bepaalt hoe lang en hoe vaak. Denk bijvoorbeeld aan:

- Kritische mensen die actief bezig zijn om een onderwerp dat over Mariahoeve gaat te volgen en op te letten dat de belangen van de hele wijk worden meegenomen. Je kunt denken aan bijvoorbeeld groen, waterkwaliteit en waterstanden, maar je kunt ook een ander onderwerp aandragen als dat je interesse heeft;
- Schrijvers voor het wijkblad die het leuk vinden om medebewoners op de hoogte houden van ontwikkelingen in de wijk. Mariahoeve is een multiculturele wijk, hoe meer we onze diverse achtergronden kunnen belichten, hoe mooier;
- Bezorgers van het wijkblad zijn altijd welkom. Drie keer per jaar wordt het blad uitgegeven en verspreid. Goed te combineren met een rondje wandelen;
- Evenementen vrijwilligers: samen een evenement organiseren voor de sociale cohesie (en natuurlijk gezelligheid) in de wijk. Bijvoorbeeld het wijkfeest 65-jaar Mariahoeve of de nieuwjaarsreceptie;
- Bestuursleden voor het Wijkberaad. Het bestuur vertegenwoordigt het Wijkberaad naar de gemeente. We springen op de bres voor de wijk als er een probleem speelt. Vorig jaar waren dat de plannen voor padelbanen. Dit jaar voeren we actie voor het heropenen van een postkantoorpunt in de wijk. We zoeken nog een secretaris, een penningmeester en een topper die zorgt voor de communicatie;
- Buurtpreventieteam Horsten en Kampen zoekt vrijwilligers om een oogje in het zeil te houden op straat om te zorgen dat het veilig en schoon blijft.

DOE JE OOK MEE?!

Actieve wijkbewoners zijn altijd welkom om ervoor te zorgen dat Mariahoeve die groene en fijne leefbare wijk voor iedereen blijft. Het heeft alleen maar voordelen om vrijwilliger te worden! Of je nu makkelijk en snel je wijk wil leren kennen, graag wil weten wat er speelt, je medewijkbewoners wil leren kennen, bestuurservaring wil opdoen, wilt leren schrijven of de politiek in wilt; het mooiste is dat je daadwerkelijk bijdraagt aan je eigen leefomgeving.

Mail naar Kasper via voorzitter@mariahoeve.nl of bel met 06-82323269
en we gaan graag kennis maken. Tot snel!

Gemeente Den Haag lanceert wijkpagina voor Mariahoeve

'De website is echt van en voor de wijk'

In Mariahoeve gebeurt veel. Het is daarom niet altijd duidelijk wat er in de wijk gebeurt en hoe je mee kunt doen met bijvoorbeeld de wijkagenda, initiatieven in de wijk en projecten van de gemeente. Om dit te veranderen heeft de gemeente Den Haag een nieuwe website voor de wijk gemaakt waarop je dit allemaal kunt zien: www.denhaag.nl/mariahoeveaanzet.

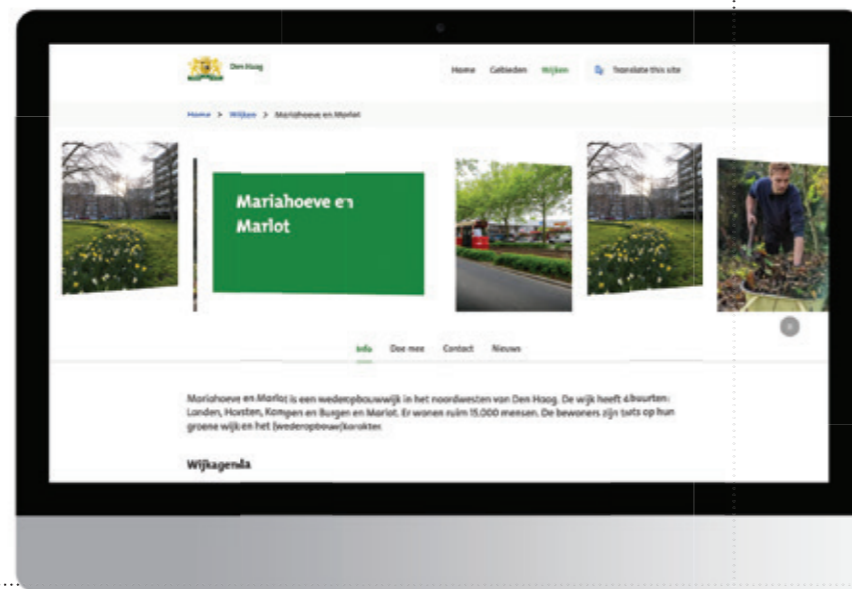
Tekst: Kasper van der Gugten en Esther van Driel

■ De website bestaat sinds 21 maart 2023. Het gaat om een proef. Op deze digitale wijkpagina vind je allerlei informatie over de wijk. Bijvoorbeeld over projecten en evenementen in de wijk, nieuws en informatie over organisaties en bewonersinitiatieven. Ook staat een wijkprofiel op de wijkpagina, met de belangrijkste gegevens over Mariahoeve. Door de vertaalfunctie kunnen anderstaligen de site ook makkelijk in hun eigen taal lezen.

"De website is echt van en voor de wijk". Er is ruimte voor alle projecten, nieuws en evenementen. Fysiek en sociaal, van bewoners, corporaties, projectontwikkelaars en de gemeente. Zo is er eindelijk plek voor al die mooie initiatieven in de wijk als de projecten van het LAG en de wijkagenda", geeft wijkmanager Dokie Claessens enthousiast aan. Zij is samen met Ikram el Ayadi het aanspreekpunt voor bewoners van Mariahoeve. Stadsdeeldirecteur Debra Lootsma is ook blij met de nieuwe website: "Als stadsdeeldirecteur vind ik het heel belangrijk dat mensen kunnen meepraten over wat er speelt in hun eigen wijk.

Deze website helpt daarbij. Handig toch?"

Het Wijkberaad bekeek de website en verwelkomt het initiatief, maar merkt wel op dat deze nog gevuld moet worden met nieuws en een evenementenkalender. Om het echt van de wijk te maken is het nodig dat bewoners ook zorgen dat de informatie actueel blijft. Meld daarom vooral projecten, nieuws, evenementen of initiatieven en organisaties in de wijk bij de gemeente.

Basisscholen in Mariahoeve op weg naar de toekomst

Nieuwbouwplannen scholen in Mariahoeve

Het aantal basisscholen in Mariahoeve dat nieuwbouw pleegt of daarmee bezig is groeit gestaag.

Tekst: Jacqueline de Klerk • **Impressie:** Geurst & Schulze architecten B.V.

■ Inmiddels heeft de Waalse Louise de Colignyschool het nieuwe gebouw op de Ametisthorst betrokken. De John F. Kennedyschool op Graland heeft inmiddels plannen voor nieuwbouw, maar kan nog niet uitweiden over hoe aan de uiteindelijke plannen vorm wordt gegeven. Duidelijk is dat het oude gebouw uit 1964 niet meer aan de eisen van de huidige tijd voldoet en dat nieuwbouw zeer welkom is. Wat wel al voltooiing nadert op de Diamanthorst, is het nieuwe gebouw van basisschool de Vuurvlinder, ofwel 'Kindcentrum Diamant'. Ze zullen nauw gaan samenwerken met het Diamant college om doorlopende ontwikkel- en leerlijnen van 0-18 jaar te creëren. Het architectenbureau Geurst & Schulze heeft hiervoor een mooi ontwerp gemaakt dat voldoet

aan de BENG normen (BENG betekent een Bijna Energie Neutraal Gebouw). De binnenruimte is zoveel mogelijk opengelaten om het werken in domeinen te faciliteren. Dat wil zeggen dat er geen traditionele klaslokalen zijn, maar dat er wel gelegenheid is om afgezonderd op beschutte plekken te werken. Directeur Rob Rosier van de (nu nog) Vuurvlinder is zeer enthousiast over het ontwerp. Reden voor de nieuwbouw was dat het huidige gebouw niet meer aan de huidige eisen voldoet en dat de leerlingen meer plek nodig hebben. Toen hij begon 17 jaar geleden waren er 150 leerlingen, nu zijn er 280. Hij wil graag in het najaar een open dag organiseren voor de buurt zodat men kan ervaren hoe deze school de toekomst in gaat.

Een impressietekening van het toekomstige Kindcentrum Diamant, gezien vanuit de parkzijde.

Voedselbos langs de N14

Van onkruid tot haute cuisine

In 2021 is er op initiatief van de Stichting Tuinen van Mariahoeve een voedselbos aangelegd dat wordt onderhouden door vrijwilligers. Op zaterdag 8 april bracht ik een spontaan bezoek aan het voedselbos.

Tekst & Foto's: Jeroen van der Burg

■ De argeloze wandelaar die zijn hond uitlaat langs de Noordelijke Randweg moet toch zo langzamerhand door hebben gekregen dat er wat aan de hand is. Tot tien jaar geleden was het eigenlijk niet meer dan een stuk restgroen waar twee keer per jaar een tractor doorheen reed om het gras te maaien. De gemeente besloot er een ecologische

zone van te maken en heeft het gebied opnieuw ingericht met natuurlijke begroeiing, avontuurlijke speelgebieden en verrassende paadjes en mooie rietkragen. Via liggende boomstammen en een heus vlot kan de wat meer geofende wandelaar de slootjes over en kunnen kinderen spelen tussen het riet. Van een nietszeggend parkje tot een

Jan Morsch en Nicolette Maton geven voorlichting over de voorjaarsoogst van het voedselbos langs de N14 (Landscheidingsweg of Noordelijke Randweg).

spannend biodivers gebied dat levenslust ademt. Je vergeet bijna dat je langs een snelweg loopt. Het moet gezegd worden: een verbluffend goed resultaat.

Zevenblad dieven

In 2021 is er op initiatief van de Stichting Tuinen van Mariahoeve een voedselbos aangelegd dat wordt onderhouden door vrijwilligers. Een bos, hoor ik u al denken. Ja, geen gewoon bos, maar een bos met fruitbomen en struiken met aalbessen, frambozen, kruisbessen en nog veel meer van dit soort planten die wij als gewone passant allang niet meer herkennen. Wij kopen in de supermarkt in december boontjes uit Kenia of rozen uit Mozambique en realiseren ons helemaal niet meer wat we eten en waar het vandaan komt. Op meerdere plekken in Nederland worden dit soort bossen aangelegd, soms met commerciële bedoelingen.

Zaterdag 8 april wandelde ik langs de Landscheidingsweg en werd verrast: er werd geoogst in het bos. De voorjaarsoogst 2023: zevenblad, brandnetels, duizendblad, weegbree en paardenbloemen. Ik hoor u alweer grinniken. U heeft net gif gekocht bij het tuincentrum om deze planten uit te roeien

zodat er ruimte is voor die tuinplanten die wel bloeien maar waar de bijen niets aan hebben. Er valt bij deze kweekproducten niets voor ze te halen en ze kunnen hun anders zo nuttige werk voor de voortplanting niet uitvoeren. Eigenlijk zijn dit soort kweekproducten niet meer dan een soort gekleurd asfalt dat niets met de natuur te maken heeft. Ook uw redacteur heeft jarenlang paardenbloemen uit zijn gazon verwijderd, geschoffeld voor zijn kunstmatige kweekproducten: sierplanten heten dat.

Ik zal u vertellen dat de kruiden uit het voedselbos, die u dus ziet als onkruiden, nu worden verkocht aan exclusieve restaurants die er zelfs veel geld voor over hebben. Er was die zaterdag na de oogst een voorlichting en er werden producten bereid en gegeten. Uw redacteur, die een goede neus heeft voor fijne restaurants, was onder de indruk van de brandnetelpesto en koekjes en de wrap met weegbree en sla van paardenbloemen en duizendblad, uien en knoflook. Dit was zomaar haute cuisine langs de N14 en dat op zaterdagmiddag! Onvoorstelbaar lekker was het. Als dit ontdekt wordt dan moet er straks bewaking komen tegen zevenblad dieven.

Mariahoeve 65 jaar klaar voor de toekomst (deel 2)

Vervolg van pagina 12

■ Na de oorlog moest alles anders

Na de oorlog is men onder de druk van de woningnood grootschalig overgegaan op volstrekt nieuwe woningtypes en indelingen van wijken en straten. Eeuwenlang was een woning een huis met een voordeur aan de straat in een (gesloten) bouwblok. Opeens waren daar die woongebouwen die los in de ruimte stonden en verdubbelde de stad in 10 jaar in oppervlak. Het was eigenlijk een experiment op ongekende schaal zonder proefmodellen. Er was nog maar één weg; de weg van de vernieuwing. De aannemers voeren er wel bij. Zij konden industrieel bouwen en dat was wat van ze verlangd werd. Als we nu na 65

jaar terugkijken op dit experiment kunnen we ons afvragen wat is er geslaagd en wat zouden we nooit meer zo moeten doen. Zonder nu echt antwoord te geven op deze vraag weten we via de Wijkmonitor van de gemeente in ieder geval dat de waarde van woningen in Mariahoeve en de prijs per m² woning in Mariahoeve achterblijft bij andere delen van de stad en dat dit geldt voor veel wederopbouw wijken.

Langzame verandering

De eerste 30 jaar was Mariahoeve ongekend populair. Je kon er in tegenstelling tot Den Haag Zuid-West een woning kopen en de wachttijden

Uitbreidingsplan voor Mariahoeve van Dudok uit 1952. Het plangebied wordt doorsneden door de spoorlijn van Hollands Spoor naar Scheveningen, waardoor alleen de bovenste driehoek kon worden bebouwd. Het plan ging daardoor van tafel

voor huurwoningen waren bijna onoverbrugbaar. Voor voormalige bewoners van krotten in de binnenstad waren er de Woningwetwoningen. De klacht over de saaie woningblokken ten spijt betekende de nieuwe woning voor deze groep een enorme stap voorwaarts. Niet meer over een houten binnentrap langs verschillende etages naar de etagewoning zonder douche en een gedeeld toilet, maar een eigen huis met voordeur, een stenen trap, een douche en gaskachels in plaats van een kolenhaard.

Eind jaren '80 verandert de wijk langzaam van samenstelling en worden de eerste tekenen van veroudering zichtbaar. Veel huizen hadden nog geen CV en de kwaliteitseisen namen toe naarmate de welvaart hoger werd. Huizen werden gehorig bevonden en inderdaad hebben de gestegen normen voor geluidsisolatie in de loop der tijd geleid tot bijna een verdubbeling van de vloerdikte. Andere Haagse wijken kregen nog betere woningen. Mariahoeve, nog steeds populair, zakte langzaam in de rangorde.

Verdichten

In de jaren '90 ontstond de discussie of Mariahoeve niet 'verdicht' moest worden. De gemeente gaf opdracht aan een bureau om te onderzoeken waar er nog extra woningen gebouwd konden worden in het misschien wat al te overvullige groen. Het resultaat loog er niet om. Het bureau stelde onder andere voor om de groenstrook voor de flats aan de Bezuidenhoutseweg te bebouwen. Kennelijk vond ook het bestuur deze gruwelijke gedachte net iets te ver gaan, waardoor het plan van tafel is verdwenen. In 2008 zag ook wethouder Norder het licht van het verdichtingsideaal. Hij constateerde dat Mariahoeve te veel kleine woningen had en dat er flink veel extra woningen bij konden. Gek genoeg werd Mariahoeve in hetzelfde voorstel ongeveer heilig verklaard vanwege de geweldige stedenbouwkundige kwaliteiten. Dit is geen logische combinatie van argumenten. Als Mariahoeve inderdaad zo 'monumentwaardig' is als werd gesuggereerd, dan wil je op zijn minst het karakter van de wijk handhaven. Dus ongeveer

Uitbreidingsplan voor Mariahoeve van Dudok uit 1952. Het plangebied wordt doorsneden door de spoorlijn van Hollands Spoor naar Scheveningen, waardoor alleen de bovenste driehoek kon worden bebouwd. Het plan ging daardoor van tafel

dezelfde bouwblokken en vooral erg groen. Als bij nieuwbouw de woningen groter worden - ze waren immers te klein volgens dezelfde toekomstvisie uit 2008 - dan worden de blokken bij hetzelfde aantal woningen dus groter (dieper of hoger). Als je ook nog eens meer woningen wil, dan worden de blokken kolossaal en blijft er van de monumentale tuinstad weinig over. In de visie werden ook voorstellen gedaan om bepaalde blokken te verhogen. 'Accenten' werd het genoemd. De bouwblokken van architect Zanstra dwars op de Bezuidenhoutseweg kwamen volgens de visie in aanmerking voor 'hoogbouwaccenten'. De eigenaren van deze particuliere woningen zien de gemeente al aankomen: "Mogen we wat woningen bij u op het dak bouwen? We willen verdichten en een wat meer stedelijke uitstraling." Ook de toekomstvisie uit 2008 is vooral door de bankencrisis van 2008 stilgelegd. We kunnen het ons nu niet meer voorstellen maar er werd de eerste zeven jaar na de crisis bijna geen woning meer verkocht. Het leek even of Nederland af was. Nu moeten er opeens een miljoen huizen worden gebouwd.

De verdichtingswoede voor Mariahoeve kan zomaar weer oplaaien in deze tijd waar wethouders op zoek zijn naar bouwlocaties. Tot nu toe hebben nieuwbouwplannen in de buurt eerder tot verdunning dan tot verdichting geleid vanuit een heel ander motief: meer koopwoningen met meer kwaliteit. Er valt natuurlijk best wat voor te zeggen om op sommige locaties wat forsere bouwblokken terug te bouwen. Vierlaagse portieketageflats vervangen door appartementen met lift en ondergrondse parkeervoorziening zal ongetwijfeld een kwaliteitsimpuls kunnen geven met behoud van de groenkwaliteit.

Experiment geslaagd of niet?

De vraag die de Haagse Courant in 1969 opriep of het experiment van de menging van sociale klassen is geslaagd is nog steeds niet te beantwoorden zonder een gedegen onderzoek. Tegenwoordig is het meestal geen vraag meer of woningen uit verschillende prijsklassen worden gemengd. De gemeenten leggen het projectontwikkelaars meestal op dat zij een bepaald percentage sociaal moeten bouwen.

Stukje geschiedenis in Mariahoeve

De "Loo-zone"

De oplettende wijkbewoner heeft vast al opgemerkt dat aan de Vlaskamp, tegenover Huis ten Bosch, een en ander is veranderd en er een nieuw bord is verschenen. De plek is verder ingericht met een bankje en een boompje en bedoeld om inwoners bewust te maken van de groene "Loo-zone".

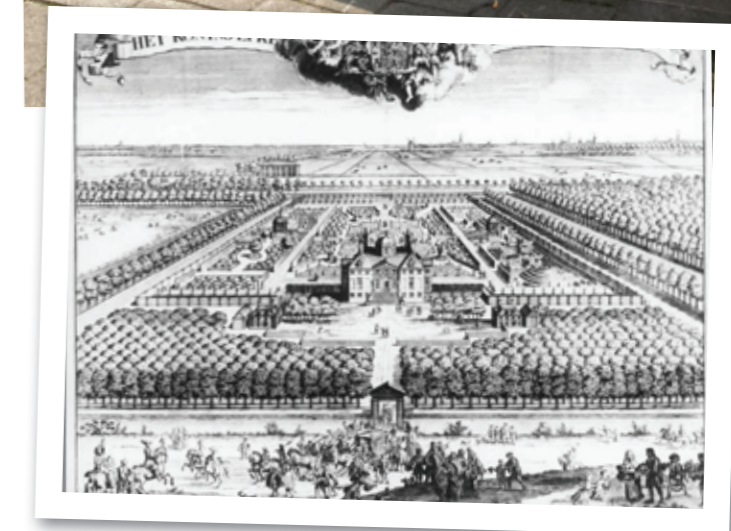
Tekst: Kasper van der Gugten • Foto's: Kasper van der Gugten

■ Navraag leert dat de gemeente Den Haag in samenwerking met buurgemeente Leidschendam-Voorburg en het Haags Gemeentearchief een bord heeft geplaatst om aandacht te vragen voor deze drie kilometer lange groenzone die Vreugd en Rust 'verbindt' met Huis Ten Bosch en de geschiedenis daarvan.

In het begin van de 18e eeuw werd een erf aan de Voorburgse Vliet omgevormd tot een landgoed met buitenhuis, genaamd Vreugd en Rust. Een van de eigenaren zou hebben bedongen dat er voor altijd een vrij uitzicht moest blijven op de koepel van Huis ten Bosch. Op dat moment lagen er toen alleen weilanden tussen de Vliet en het Haagse Bos. Lang is dat ook zo gebleven.

De benaming Loo-zone

De Loo-zone is genoemd naar andere bezittingen van de bewoners van Huis ten Bosch, de Oranjes. In 1748 kocht prins Willem IV een (inmiddels gesloopte) boerderij tussen Den Haag en Voorburg, die de naam De (Grote) Loo droeg. De Oranjes bezaten ook het Kleine Loo, een andere boerderij, die op circa 400 meter afstand van Huis ten Bosch zou moeten hebben gestaan. Deze boerderij is inmiddels ook verdwenen. De straatnaam Het Kleine Loo herinnert er nog aan. Een restant van de boerderij genaamd "het Kleine Loo", een tuinhuis uit circa 1870, heeft nog tot de bouw van Mariahoeve overeind gestaan maar moest daarna wijken. Het tuinhuis stond ongeveer op de hoek van de tegenwoordige Haverkamp en Vlaskamp.

Kruising Reigersbergenweg/Het Kleine Loo in 2023.

Oude foto's van de wijk

De redactie had nog wat mooie oude foto's gevonden van onze wijk...

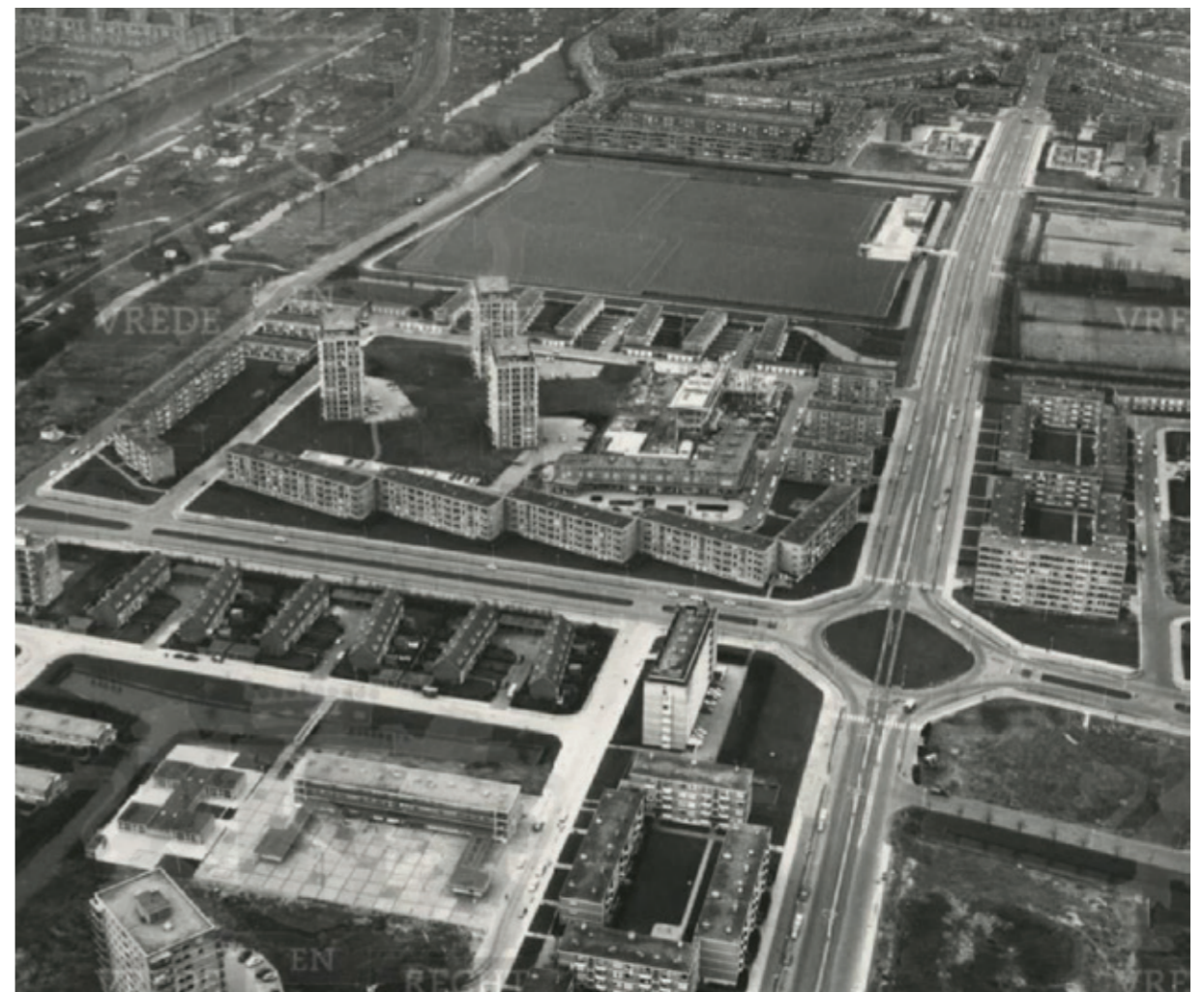

Kruising Reigersbergenweg/Het Kleine Loo in 1958; fotograaf L.M. Tangel. Collectie Haags Gemeentearchief

Vervaardiger fotobureau Meyer. Collectie Haags Gemeentearchief.

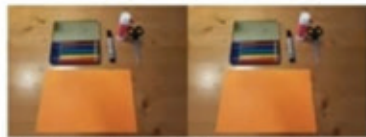

Zelf een puzzel maken!

Daarvoor heb je nodig:

- Kleurpotloden (beter geen stiften, die maken vlekken)
- Lijm
- Schaar
- Papier in een andere kleur dan je tekening
- Dikke zwarte stift

Een mooie tekening of een kleurplaat uit een kleurboek. Je kunt ook een plaat uit een tijdschrift gebruiken.

Het onderblad goed insmeren met lijm. Plak de tekening vast en wrijf goed langs de randen.

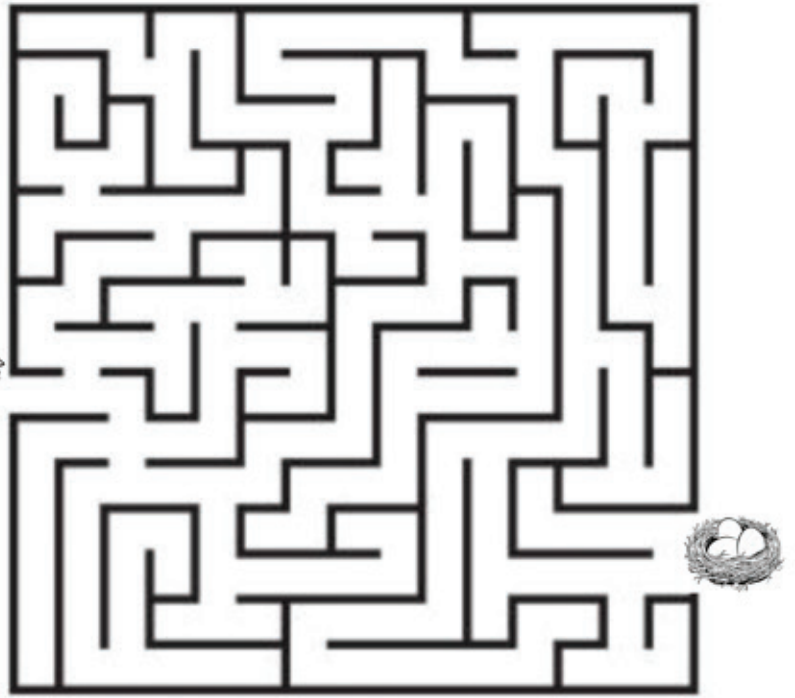
Teken met een dikke zwarte stift verschillende puzzelstukjes

Knip de tekening langs de randen van de zwarte stift uit.

En je kunt puzzelen!

zoek de 5 verschillen

65
Years
Mariahoeve

